

EPOCA de Aur

REVISTA DE FAPT · SPE-
RANȚA · ȘI · CONVINGERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EPOCA de AUR

Vol. III. **Duminică 9 Martie 1924. No. 5.**

POLITICE ȘI SOCIALE

Politica și Magistratura	443
Ardealul	445
Probleme Sociale	454

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Puterea morală	444
Ipostasuri	446
Igienă alimentară	450
Cum să ne apărăm contra răcelii	450

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

O invenție românească	446
Dr. Abrams și Teoria Electronilor	447
Pictura cu ulei în fundul mării	451

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Christos cel mai bogat Moștenitor	452
Păstorul cel Bun	452
Neputința omului de a se governa singur	453

OAMENI—IDEI—FAPTE

Cel dintâi divorț	455
Clubul chelnerilor milionari	455
400,000 dolari venit pe zi	455

Duminică 9 Martie 1924
Volumul III * Numărul 5

Apare tot a doua Duminică
în Cluj, Strada Nicolae
Filipescu nr-ul 10 * * * *

Abonamente: pe un an 75 lei, pe
jum. an 40 lei, Exemplarul 3 lei.
În America pe an \$ 1,00. Ex. 5 cents

EPOCA de AUR

Vol. III. Duminică 9 Martie 1924. No. 5.

POLITICE ȘI SOCIALE

Politica și Magistratura	443
Ardealul	445
Probleme Sociale	454

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

Puterea morală	444
Ipostasuri	446
Satul [vers]	454
Igienă alimentară	450
Influența alcoolului asupra criminalității	450
Măsuri de profilaxie	450
Cum să ne apărăm contra răcelii	450
Cunoașterea sexului înainte de naștere	451

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

O invenție românească	446
Dr. Abrams și Teoria Electronilor	447
Pictura cu ulei în fundul mării	451
Nouii gazuri asfixiante	451

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

Christos cel mai bogat Moștenitor	452
Păstorul cel Bun	452
Neputința omului de a se guverna singur	453

OAMENI—IDEI—FAPTE

Optsprezece din cei mai meritoși promotori ai culturii	455
Cel dintâi divorț	455
Clubul chelnerilor milionari	455
400,000 dolari venit pe zi	455
Câte limbi se vorbesc pe pământ	455

OGLINDA LUMII

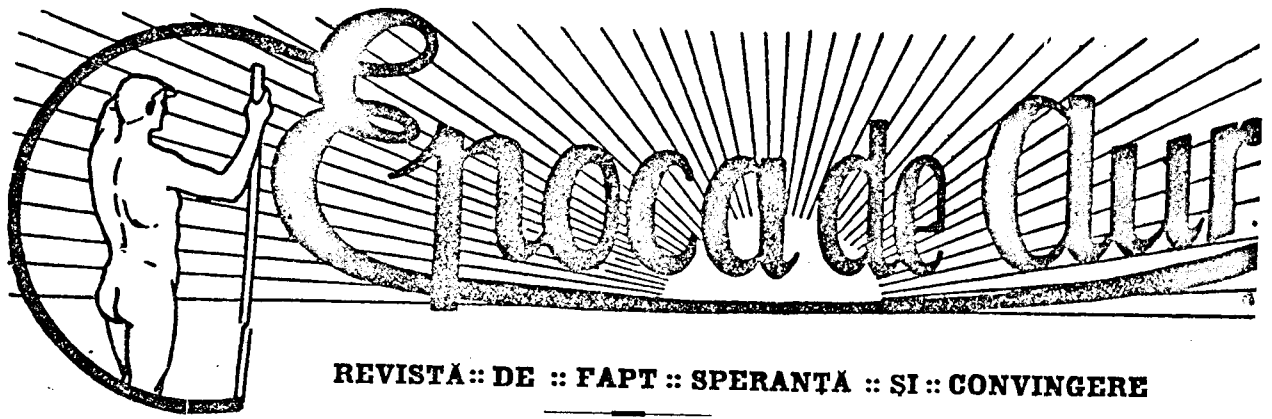
Pentru pacea lumii	456
Viața în raport cu greutatea	456
Șurprizele cinematografului	456
Taxă de călătorie efină	456

Apare tot a doua Duminică în Cluj,
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Redactor . . . . . *J. B. Sima*

Abonamente: pe un an . . . . . 75 lei,
pe jumătate de an . . . . . 40 lei.
Numeri singuratici 3 lei exemplarul.
În America: pe un an . . . . . 1 dolar.
Numeri singuratici 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se
facă pe adresa . . . . . „*Epoca de Aur*”
Strada N. Filipescu 10. . . . . *Cluj*

REVISTĂ :: DE :: FAPT :: SPERANȚĂ :: ȘI :: CONVINȘERE

A P A R E T O T A D O U A D U M I N E C Ă * * * * *

Vol. III.

Duminică, 9 Martie 1924.

No. 5.

POLITICA ȘI MAGISTRATURA

ZI de zi vedem cum politica întunecă tot mai mult orizontul rămas încă luminos, al românismului. Politica meschină de interes personal captivează tot mai multe suflete rămase idealiste până în momentul din urmă, și acaparează tot mai larg teren chiar în unele instituțiuni de stat.

O chestiune la ordinea zilei este chestiunea politiceii în magistratură, sau dacă vreți, magistratura în politică.

Se vorbește în toate părțile la adunări publice, se accentuează în Parlament și Senat, se urlă în cele mai multe gazete de încetineala justiției, de lefurile exagerate de insuficiente, pe cari le primesc magistrații, se vorbește despre unele demisiuni etc., și numai de amestecul tot mai periculos al politiceii în viața puterii judecătorești, nu se vorbește.

E mare păcat național acesta. Și e cu atât mai mare păcatul, cu cât factorii îndreptățiți uită, sau uită intenționat, a se ocupa serios cu o chestiune atât de gîngășă.

Justiția este și trebuie să rămână o putere independentă de puterea guvernamentală. Forța executivă dacă ar veni în atingere cu Justiția, după cum din nenorocire se cam observă, atunci să nu ne mirăm că într'o bună zi ea va înceta a mai fi adevărată Justiție și va deveni treptat, treptat, o simplă anexă administrativă.

O Justiție trebuie să fie neinfluențabilă și să aducă dreptate partidelor, în conformitate cu paragraful legilor în vigoare.

Dacă guvernele respective vor căuta a amenința și a momi reprezentanții ei, atunci lucrul începe a nu mai mirosi a cinste. Atunci diferiții excroci, cari fac parte din diferitele partide politice, când aceste partide vor prelua puterea statului, nu vor mai putea fi pedepsiți și nu-și vor mai ispăși păcatele. Atunci cei mituiți te vor sfida fățiș, tâlharii te vor prăda ziua mare, răuvoi-

torii se vor înmulți, seducătorii vor triumfa și în grădina țării va începe a înflori floarea cu miros otrăvitor a necinstei, desfrăului, și demoralizării.

Cu îngrijorare vedem înmulțindu-se comisiile pur administrative prin ministere, în cari sunt numiți un mare număr de magistrați și cari astfel în mod involuntar și fatal vor trebui să intre în contact cu contingențele politice.

Câți magistrați nu avem secretari generali, cari vin și pleacă odată cu guvernele?

Sistemul acesta însă va trebui să ia sfârșit, dacă vrem ca prestigiul acestei instituțiuni să rămână nepătat și nestirbit.

Înțelegem mai demult. Atunci pentru o găină, pentru câteva ouă, pentru un purcel țese făcea dreptate. Dar vremurile acelea au trecut. Anul 48 e îngropat în timp și nu trebuie nici să-l amintim.

Astăzi omenirea s'a civilizat. Progresul a luat avânt mulțumitor și justiția noastră este un model de cinste.

Precum este astăzi așa va trebui să rămână și în viitor! Și dacă factorii competenți politici nu își înțeleg pe deplin rolul și menirea, încercând a teroriza pe aducătorii de dreptate, atunci e datorința magistraților înșiși să-și apere demnitatea, refuzând orice slujbă care cade în afară de cercul lor de activitate și demascând în fața lumii pe acei cari se învârtesc în preajma lor cu idei necurate și meschine.

Dacă astăzi puterea executivă ține corpul magistraturei într'un adevărat apostolat de mizerie, atunci această situație nu va continua până la infinit.

Dreptatea e ca un diamant prețios și luminează și noaptea pe lângă tot întunericul din jurul ei. Dreptatea este sfântă și dacă nu astăzi, mâine cu toată siguranța va învinge și învingerea va fi cu atât mai strălucitoare și satisfăcătoare.

Sacrificiul pe care magistrații îl fac pentru țară este uriaș și țara nu va uita să-l răsplătească, să-l răscumpere, cât de târziu. Nu este faptă fără răsplată.

Când vor ajunge însă guvernele atât de departe în decăderea lor ca să caute a fura prestigiul onestității magistratului, atunci țara va răspunde cum se cuvine. Cetățenii știu când e momentul să pună punctul pe i — și când ajung până acolo, cei cari dețin puterea în acele împrejurări, pot fluera a pagubă... Cântecul cocoșului. Se face ziua.

Deci repetăm: bunul mers al statului nu-

mai atâta timp poate fi la suprafață, cât politica va sta departe de magistratură.

Dacă alte instituțiuni n'au putut fi separate și salvate de politică — cel puțin magistratura să rămână independentă, intactă, inocentă așa cum trebuie să fie într'un stat civilizat.

Nu aducem în acest loc învinuire nici unui partid politic. Chestiunea este mult mai gravă. Ne spunem numai părerea și părerea noastră este părerea tuturor acelor cari iubesc onoarea cinstea și dreptatea.

Cei chemați, să ia aminte!

PUTEREA MORALĂ

ACUM când muncitorii ridică brațele și capetele mândre spre cerul libertății, când munca omenească a început să fie sistematizată pe criterii științifice bine definite, când medicul, cugătorul, inginerul, capitalistul ca și umilul muncitor, recunosc legătura indisolubilă între știință și nevoile vieții practice, e necesar să ne îngrijim mai deaproape și în mod mai circumspect despre îndrumarea sufletească și educativă a nouilor generații ce se ridică, în scopul de a-i pune cât mai la adăpost de loviturile și prăbușirile inerente organismului nostru social. Prin multiplele și variatele descoperiri din ultimile decenii, știința a făcut pași gigantici și a transformat omul într'o adevărată mașină mecanică. Viața socială s'a complicat foarte mult, mijloacele de a răsbate în viață s'au înmulțit în așa măsură, încât un contemporan al lui Platon sau Seneca ar rămânea cu totul uimit în fața angrenajului nostru social.

Concomitent cu salturile făcute de știința aplicată, problema educațiunii s'a complicat atât de mult și cunoștințele pe care e nevoit copilul și apoi tânărul să și-le însușească s'au amplificat și se amplifică la infinit, încât am ajuns să neglijăm adevărata valoare morală a fiecăruia și să dăm cu totul uitării adevărata noastră misiune pe această „vale a plângerii“, și aceea ce experiența de secole ne-a pus la îndemână.

Intr'adevăr! Să ne permitem a face o scurtă analiză a gradațiunilor sociale survenite în ultimii ani și ne vom convinge imediat că „*valorile sunt răsturnate*“, după expresia unui sociolog german.

Omul din punct de vedere al valorii sociale, se zice că poate fi apt a îndeplini cutare sau cutare funcțiune în societate, după gradul de pregătire profesională pe care îl are, și dacă pe lângă aceasta poate face față diferitelor cerințe impuse de noua lui ipostasă.

Pentru aceasta, e nevoie ca o viață întreagă — în majoritatea cazurilor cel puțin până la vârsta de 27—28 ani, — să-ți treci tot timpul în lumea cărților și laboratoarelor, lipsit de aerul și lumina primăverii, de bogăția și soarele palid al toamnei.

Și astfel prin viața închisă și sedentară pe care o duci, hrănit cu o sumedenie de cunostințe, — care de cele mai multe ori se contrazic unele pe altele — ajungi la vârsta de mai sus, istovit de viața nesănătoasă și plină de privațiuni în majoritatea cazurilor, pe care ai dus-o în toată tinerețea, atunci când aveai nevoie de mai multă libertate pentru cultivarea spiritului și a corpului, și desgustat de organizația socială, care nici acum nu-ți răsplătește strădanja! Totdeauna vei fi un izolat de viața comună și un om nepregătit pentru greaua luptă socială, cu toate „mașinile didactice“, prin cari ai trecut în cei 27—28 ani, și cari te-au considerat pregătit.

Prin modestia-ți născută din naiva încredere în oameni și acțiunile lor înalte, prin simțul de dreptate și statornicie de care vei fi animat, rămâi în urma celorlalți tovarăși ai tăi de luptă, iar când greutățile și lipsurile vieții te vor coplesi complect, îți va lipsi puterea moral-sufletească pentru a te menține la suprafață!

Și tocmai asupra acestei puteri moral-sufletești, prin actuala formă de educație, profesată în aproape toate țările, se accentuează prea puțin sau se neglijează complect, ca și cum ar fi cu totul lipsită de importanță.

Lucrurile însă în realitate stau cu totul altfel!

Puterea morală a fost aceia care i-a făcut pe primii creștini să moară cu zâmbetul pe buze, în cele mai îngrozitoare chinuri, și cu gândul la mântuirea veșnică, și tot puterea morală l-a îndemnat pe Socrate să bea otrava, cu toate că putea să fugă din închisoare!

Asupra acestei puteri morale ar fi de dorit să se accentueze mai mult în sistemele actuale de educație și să se infiltreze în sufletul nouilor generațiuni ce se ridică, dându-se mai puțină importanță familiei lui Ramsen II sau descompunerii culorilor.

E frumoasă știința și plină de mistere, însă nu trebuie să uităm, că ceea ce a susținut pe oamenii mari, „eroii lui Carlyle“, în împrejurările grele ale soartei, a fost numai puterea morală.

ARDEALUL

MULTĂ lume vorbește despre Ardeal, fără să-l cunoască măcar. Adevărul e, că Ardealul este o țară deosebită, care pe la 1001 d. Cr. a trecut sub stăpânirea regelui Ungariei, dar nu prin cucerire, ci în virtutea unui drept de moștenire și n'a intrat în legătură organică cu Ungaria ca regat, ci avea dieta sa deosebită, armata sa proprie și legi deosebite de ale ungariei.

Ardealul se întinde în mijlocul celor trei șiruri de culmi ale Carpaților dela Răsărit, adică dela hotarele vechei Românie până în linia înălțimilor dinspre marele șes dela Tisa și dela Dunăre, prin care sunt șase trecători mai însemnate: Poarta de fier, Zam, București (în munții apuseni), Ciuca sau Neseșul, Surducul și Strâmbul.

Sunt deci în Ardeal trei lunci mai însemnate. Spre răsărit: Lunca Oltului; spre apus Lunca Someșului; iar la mijloc Lunca Mureșului cu afluenții Târnavă-Mare, Târnavă-Mică, Arieșul și Streiul. Lunca Mureșului e cea mai întinsă, cam jumătate din întregul Ardeal și în ea se află și vechea capitală a Ardealului Alba-Iulia, unde s'a decretat unirea cu țara-mamă în anul 1918.

Ținuturile parte muntoase, parte deluroase dinspre șes nu făceau parte din Ardeal, dar erau adăugate ca „partes adnexal” și stăteau sub stăpânirea castelelor regale Caransebeș, Lugoj, Făget, Lipova, Șiria, Zărand, Ineu, Beiuș, Oradea-Mare, Șimleu, Chivara și Sătmar.

La anul 1526 când regele Ludovic al II-lea a murit în război, voevod în Ardeal era Ion Zápolya, care nevoind a recunoaște pe Ferdinand I de Habsburg, s'a declarat vazal lui Suleiman II, Sultanul Turcilor. După doi ani îl recunoaște, însă nobilii se declară și pe mai departe vazali ai Turcilor, alungându-și Voevozii.

În timpul acesta Mihai Vodă Viteazul a trecut cu oastea în Ardeal și răsturnând pe Andrei Bátory, se face voevod al Ardealului în coînțelegere cu Rudolf II.

După moartea lui Mihai, ungurii continuă încă 100 de ani să-și aleagă voevozi până când împăratul Leopold I în virtutea tratatului dela Carlovăț își asigură în mod definitiv stăpânirea Ardealului.

În conformitate cu toate datele istorice imparțiale, poporațiunea atât în cea mai mare parte a Ardealului, cât și în părțile adnexate și Maramureș erau Români de legea răsăriteană.

În urma stăruinței scaunului papal, regii Ungariei au forțat pe acești români să treacă la catolicism. O parte dintre acești Români nevoind să-și lase legea au trecut munții și au întemeiat Muntenia, iar cei din

Maramureș au trecut asemenea întemeind Moldova, iar unii au trecut la catolicism.

Minoritățile însă, Ungurii Săcuii și Sașii au format o uniune și după lupta dela Mohács au susținut legăturile cu Turcii, dându-le voce deplină să jefuiască pe Români, cari deși în majoritate, totuși le erau sclavi. În urma unei răscoale condusă de Tököly și Fr. Rákoczy, Impăratul ca să facă pace a dat Ardealul prin jurământ ungurilor.

După retragerea Turcilor Impăratul Iosif II a început să colonizeze șesurile pusii.

În acelaș timp se ușurează sarcinile iobagilor din Ungaria, dar în Ardeal abea după răscoala lui Horia. Alt pas pentru liberarea iobagilor îl face Maria Tereza prin înființarea batalioanelor de grăniceri, pe cari îi face stăpâni pe pământul muncit de dânșii.

Nu trece însă mult, căci la anul 1848 românii iobagi se răscoală și astfel nobilimea ungară trebuie să cedeze în fața curții din Viena, care stăruia de mult, ca cetățenii să fie liberi și să aibă drepturi egale.

Dacă nu se întâmplau aceste lucruri, adevărații stăpâni în Ardeal ar fi fost Români și pe vremurile acelea.

Ungurii au cerut apoi unirea Ardealului cu Ungaria, și a și fost votată o lege în acest sens, dar n'a fost sancționată decât cu 20 ani în urmă, după marea adunare de protestare a Românilor, care a avut loc pe Câmpia Libertății la Blaj în anul 1848.

Prin așa numitul „provizoriu” dela 1860 s'a decretat, ca toate popoarele din Monarhie să se chivernisească ele înșiși și să se folosească de limba lor proprie în viața publică. Români unde se aflau în masse compacte au început astfel a-și alege judecători și tot felul de oficanți români. Dar ungurii nu se astâmpărau de loc, voiau cu orice preț să țină subjugăți pe români și să-i pună în minoritate în dieta țării. Din această cauză multă vreme Români au refuzat să-și trimită vre-un delegat rămânând în rezistență pasivă, până după 1900 când încep a trimite delegați mai mulți în dieta țării.

În Ardeal și părțile adnexate sunt peste 3 ¹/₂ milioane români, până la un milion unguri și săcui, 250.000 sași și vre-o 500.000 evrei.

În urma războiului mondial însă soarta s'a schimbat. Popoarele subjugate au fost eliberate și astfel dreptate s'a făcut și nouă Românilor, căci ne-am întins mâna toți din toate părțile și prin unirea benevolă ne-am constituit într'un singur stat, care este al nostru și trebuie să-l slujim cu credință și să-l iubim.

NECREDINȚA

SUNT oameni, cari în viață iau o atitudine de negare a adevărului scripturii. Acești oameni, văd în Biblie o carte frumoasă, între filele căreia găsești lucruri instructive din punct de vedere moral, nu însă adevăruri eterne.

Necredincioșii nu-și pun încrederea în Dumnezeu. Ei nu văd în ființa dumnezeirii de cât o plăsnuire fictivă a minții omenești, pornită din nu știu ce teamă în fața nebătrunsului mister, ce ne înconjoară. Ei văd în noțiunea de „Dumnezeu” o alcătuire imaginară, născută din nevoia omului de a-și explica marea taină a creațiunii.

Necredincioșii văd multe în Dumnezeu, numai însă ce trebuie, să vadă, nu pot înțezări.

„Necredința” pornește întotdeauna dintr'un impas sufletesc, sau din defectuoșitatea formațiunii psihologice.

„Necredința” e ca pecingenea, pe care de ce o lași se întinde, până ce omoară întreg organismul. Căci cel necredincios este asemenea orbului care băjbăie neconținut în întuneric. Este asemenea celui mort și care se deosebește de cel mort, numai prin aceea că oricând se poate reînvia, grație credinței mântuitoare în atotputernicia lui Dumnezeu.

INDIFERENȚA

Față de îndurătoarea ființă a lui Dumnezeu, indiferența este chiar mai vinovată, decât necredința. **Căci indiferența este un vîfiiu de fond.**

Indiferența pornește din pervertirea facultăților sufletești.

„Indiferent”, față de adevărul biblic este omul care nu-i vede nici calitățile nici defectele. Și este și revoltătoare această atitudine ca una ce nu-și are nimic definit în ea.

„Indiferența” este ca o apă liniștită pusă

la adăpostul malurilor înalte. Căci omul ce viețuește în aces ipostas, nu are nici bucuria credinciosului, nici lupta sufletească a celui lipsit de credință.

Indiferentul este plat.

Aceasta este în special starea îmbuibăților în viață. Este starea omului ce nu-și frământă creerul cu nici-o problemă. Il lasă „nepăsător și rece”, orice idee, fie ea genială, fie comună.

Ce-i pasă indiferentului de patima cercetării adevărului? De frumusețea realizării binelui? De înfăptuirea idealului propus?

Indiferentului e destul să-i funcționeze bine organismul și atât. Incolo facă fiecare ce-o vrea. Deasupra tuturor un vinovat: „laissez faire, laissez passer” [lasă să facă, lasă să treacă].

CREDINȚA

Credința este cu totul altceva.

„Credinciosul” este un om tare și echilibrat, care pornind dela convingerea micimii puterilor omenești, își predă viața în mâinile puternice ale lui Dumnezeu.

„Credinciosul” este ca o stâncă, pe care vânturile nu o urnesc din loc. Este asemenea muntelui; el pe aripile gândirii se ridică până la conceptul de eternitate.

Credinciosul are cu el tăria. Căci oricâte i s'ar abate deasupra capului, nu se clinteste. El a cucerit cu jertfe cetatea credinței și o iubește, fiindcă-i aduce:

Mângâierea, de care omul are foarte multă nevoie pentru a învinge cu blândețe printre greutățile ce i-le creiază soarta.

Credinciosul are cu el speranța, ca un colorar al celorlalte două atribute ce-l caracterizează. Omul trebuie să spere. Alături de lovituri în viață, să stea neconținut speranța. Și așa învingi.

Credinciosul este apoteoza virtuții divine.

○ INVENȚIE ROMÂNEASCĂ

Cum se vor putea evita ciocnirile de trenuri și alte accidente pe C. F.

IN sfârșit iată, că siguranța celor ce călătoresc des cu trenul va putea deveni nu fapt împlinit. Bieții călători amenințați la fiecare gară de a da ochii cu moartea, vor călători în viitorul, depărtat încă, mai fără frică și vor fi scutiți de peripețiile agoniei spontane cum și de frigurii necunoscutului. Nu se vor mai face testamente asupra averii, scrise la repezeală, cu mâni tremurătoare, cu ochii holbați de spaimă și cu frunțile inegurate de pecetea morții.

Anume este vorba despre o invenție de mare valoare în acest sens.

La ministerul comunicațiilor s'a cerut sprijinul pentru executarea unei invenții românești, care dacă va fi aplicată la căile noastre ferate, le-ar scuti în bună parte de enormele pierderi materiale și morale înregistrate zi de zi.

Inventatorul este român și se numește Mihail G. Vlădescu, de profesiune inginer.

D-sa a dat presei relațiuni detaliate asupra volorosei d-sale invențiuni.

Invențiunea constă într'o serie de aparate și dispozitive foarte simple, cari dacă ar fi adoptate, s'ar evita: ciocnirile între două trenuri, cari se isbesc ori se ajung cum și intrarea inoportună a trenurilor în stații.

Cu aceleași dispozitive și cu o instalație puțin costisitoare, se produce închiderea automată a barierele dela trecerile de nivel. Curentul necesar funcționării diverselor dispozitive se produce dela un dinam, mînat de însăși locomotiva în mersul ei.

Un simplu electromagnet, care acționează o piedică ce ține în respect un semnal de alarmă oarecare

și un troleu de o construcție specială, pentru a rezista șocurilor, sunt toate instalațiile de executat pe locomotivă.

Instalația de pe linie constă în două fire ce se montează între șine, pe niște suporturi foarte simpli, iar instalațiile dela trecerile de nivel și semnalul de distanță în două aparate foarte simple.

Circuitul electric sină—electromagnet—dinam—troleu—fir, rămâne deschis atât timp cât pe distanța de un kilometru înaintea și îndărătul trenului, nu există un alt tren, sau cât timp semnalul de distanță e deschis. Indată însă ce situația e alta, adică un alt tren se întâlnește sau ajunge pe primul, sau semnalul de distanță e închis, circuitul se închide, electromagnetul trage piedica semnalului de alarmă și trenul se frânează automat, fără intervenția mecanicului și ciocnirea sau intrarea inoportună în stație, e evitată.

La trecerile de nivel circuitul electric amintit mai sus, se închide printr'un circuit secundar, în care e cuprins și un electromotorat, care pune în mișcare și închide automat bariera. După trecerea trenului, bariera în virtutea greutateii dela capătul barei de închidere, se deschide singură, circuitul electric des-

chizându-se prin îndepărtarea trenului. Includerea barierei e anunțată printr'o lampă roșie și printr'o sonerie.

Intr'aceasta ar consta pe scurt planul noii invenții a d-lui Vlădescu. D-sa a cerut direcțiunii generale ca această invenție să fie experimentată în atelierile c. f. Toate stăruințele inventatorului au rămas însă până azi fără ecou și întreg planul ingenuos zace de aproape un an în „studiu.“ Un membru din comisia direcții generale a c. f. r. a sfătuit pe tânărul dar valorosul inginer român, să plece în străinătate, căci în țara noastră nu se va putea valida. Astfel se miroase și se dă cu socoteala că acest plan de salvare a căilor noastre ferate din ghiarele rușinei, va fi respins fără multă bătaie de cap.

Va trece apoi în străinătate și numai apoi va fi readus la noi cumpărat pe bani scumpi dela străini.

Se vede deci clar cum sprijinește țara noastră pe fiii ei. Alte state când au astfel de inventorii, le fac toate înlesnirile posibile — la noi li-se dau „îndrumări“ pentru străinătate. Suntem deci amenințați încă multă vreme să ne rupem găturile pe trenurile noastre în continuă decădere.

Curată rușine națională!

Dr. ABRAMS ȘI TEORIA ELECTRONILOR

[Cu autorizarea prealabilă a autorului spre publicare în „Epoca de Aur“]

TRATAREA de față asupra structurii materiei și acțiunii mișcărilor electronice în atomi, urmărește ca scop, trezirea interesului pentru problemele științifice printre oamenii din popor. Este de regretat, faptul că lucrurile științifice lesne de înțeles, chiar și de cei cari n'au o cultură îndestulătoare academică, sunt de o așa de rară apariție.

Tot mai mult crește printre oamenii de rând dorința de a-și îmbogăți cunoștințele; „omul din popor“ ar putea și el să pătrundă în tainele universului, și orice descoperire științifică, va fi primită de el, cu mare entuziasm, dacă îi va fi redată într'un stil simplu și popular. Învățaților [savanților] cari de obicei sunt deprinși să cugete și să scrie în mod științific, le vine greu ca să redea oamenilor de rând, concepțiile lor sub o formă prea simplă și populară, așa cum le-ar trebui lor.

Cu privire la această discuție, să facem acum cunoscut cititorului din popor, una din cele din urmă descoperiri din domeniul fizicii, care este în strânsă legătură cu organismul viu și cu patologia [studiul boalelor]. Dr. Albert Abrams, din San Francisco, un pionier al acestui câmp de cercetări, făcu descoperiri de o așa de mare însemnătate, încât ele vor trebui negreșit să pătrundă în toate părțile unui popor. După descrierea cercetărilor și experimentelor făcute de doctorul Abrams, cititorul găsește în desfășurarea acestor considerații, o destul de înțeleasă lămurire a noii teorii a electronilor. Aceasta este, după cum credem, pentru multe cercuri, rezultatul unei concepții asupra constituției și chimismului atomului, din ultimii 20 de ani. Considerațiile asupra acestui subiect, vor fi pe scurt lămurite. Dr. Fr. A. Cave, M. D. D. O. șeful institutului Fizic din Boston, Mass., demn de recunoș-

tință, a verificat aceste experiențe, pentru popularizarea lucrării. Verificările acestea dau autorului un ajutor real, în tratarea acestui subiect.

Teoria electronilor în legătură cu boalele și cu diagnosticul

Noua teorie științifică a structurii electronilor materiei, făcu o revoluție sguindu-n aproape toate concepțiile științifice din prezent. Nici chiar marele și temutul domeniu al terapiilor [locurilor], nu făcu în această privință nici el abatere. Nu e de mirare dar, că presa americană s'a ocupat de noua teorie și a aplicărilor ei în diagnostic, a D-rului Abrams. Căci unii îl prețuesc ca pe un vestit savant, alții, aparținând vechei școale, din potrivă, sunt de părere că el ar fi un speculant deștept, care n'ar fi descoperit nimic altceva, decât o mare reclamă, cel mai bun mijloc pentru afaceri.

Dar oare, nu au avut toți descoperitorii tuturor timpurilor aceeași soartă? Marii cercetători Kopernic, Galileu, Kepler și Newton, nu au fost și ei victimele superstițiilor, eresurilor și neștiinței, până când în sfârșit logica faptelor și cunoștințele adevărului și-au croit drum, și ceea ce la început era de neînchipuit și de necrezut, deveni mai târziu cunoscut și înțeles.

Deoarece sănătatea este unul din bunurile cele mai de drept, și cum Dr. Abrams crede că a făcut o reală descoperire științifică asupra ei, vom da mai întâi o scurtă lămurire asupra teoriei D-rului Abrams, și după aceasta, vom privi mai de aproape fundamentele ei.

Dr. Abrams, M. D., LL.D., F. R. M. S., este astăzi în vârstă cam de vreo 60 de ani.¹⁾ La vârsta de 19

1) De când se scrie acest articol, numitul a decedat. — N. Red.

ani el urmă la Universitatea din Haidelberg, și mai târziu urmă câteva semestre la Londra, Berlin, Paris și Viena. Indată după întoarcerea sa în patrie, fu primit în cercurile medicale din America de Vest, unde trecea drept un prea distins Doctor. La 26 ani fu ales ca vice președinte al societății medicale a Statelor din California și ocupă o catedră pe profesor la facultatea de medicină a Universității din Stanford. La 30 de ani ajunse președintele policlinicii *Emanuel*. Din acest timp datează diferitele lui lucrări medicale originale și mai multe cărți asupra bolilor și diagnosticului lor. Dar, cea din urmă din lucrările lui, fu de o așa natură, că după cum el însuși lămurii, în acel lung timp, de teama că nu va găsi nici o ascultare din partea colegilor lui, o ținu în taină, însă acest timp critic îl folosi cu spor pentru neîntrerupte cercetări ale sistemului său, în mii de chipuri, contribuind astfel la conformarea toriei lui, după care nu șovăi să se infățiseze cu descoperirea sa înaintea lumii medicale. Dar în același timp, el căută să o facă cunoscută prin presă. Temerile lui, pârură a se deslănțui chiar prea repede. Căci organul societății de medicină răsă pe față de noua metodă, în timp ce pe Dr. Abrams îl numiră „regele șarlatanilor.“ Un mic număr de medici însă, înlăturând obișnuitele prejudecăți, își dădură osteneala de a supune teoria lui unui amănunțit control. Trebuie să fim recunoscători ostenelelor acestora, căci în sfârșit descoperirea Doctorului Abrams, va fi una din cele mai cu greu cucerite lucrări a secolului. Când noua sa metodă va fi pătruns în popor, atunci doctorii și farmaciștii vor fi cu mult despovărați în cercetările lor, rămânând dar a spera, că metoda aceasta va fi spre binele omenirii.

Dr. Abrams numește metoda sa „ERA-System“; aceste litere—ERA—fură luate de fondatorul lor, ca o persecutare din „Electronic Reaction of Abrams“ [Reacțiunea Electronică a lui Abrams]. Structura electronică a materiei cu proprietățile ei radio-active, îi dădu ideea doctorului Abrams, de a le aplica în medicină la țesătura atomică a celulei. Lui i-se păru de la sine înțeles că mișcarea de undulație electronică a atomilor în organism, ar fi un indiciu asupra stărei lor, și atunci când aceste ondulații electronice nu sunt în ordine, nici organismul nu poate să rămână normal. Toate acestea sunt logice. Dar acum se pune marea problemă: cum este acest curent, în mișcarea de rotație a electronilor? Pare natural, că haosul electronilor dintr'un atom, au în același timp diferite feluri de mișcări, ca și planetele unui sistem solar, cari în rotația lor, au de îndeplinit diferite mișcări. Doctorul Abrams pleacă de la ipoteza [presupunerea], că fiecare boală își are o iuteală hotărâtă a vibrațiunilor ei, cu alte cuvinte, puterea de a influența mișcarea electronică într'un chip statornic, fără totuși să distrugă caracteristica normală a ondulațiilor, în restul organismului. Dacă această afirmare este exactă, atunci trebuie ca o analiză de electroni [de sânge sau de țesături], să fie negreșit cel mai sigur mijloc, de a constata existența oricărei boli. Sprijinit pe acest principiu Dr. Abrams, înarmat cu un spirit iscoditor, căută să construiască un aparat, care să măsoare și să controleze această presu-

pusă iuteală a vibrațiilor. După neobosite cercetări, construi un aparat, de o foarte mare sensibilitate, îndreptându-și apoi privirile, cu deosebire către sistemul nervos omenesc, ca spre cea mai sensibilă construcție electrică, pe care o cunoaștem pe lume. După mii de asemenea experiențe, el își stabili teza lui așa în cât prin analiza unei singure picături de sânge [care de fapt e formată din bilioane de asemenea atom-sisteme a celor mai diferite electronice vibrații], ar fi posibilă *localizarea și evoluția* [mersul] *boalei, în mod sigur*. El merse cu afirmările lui chiar mai departe, lămurind, că noul aparat i-ar îngădui de a întrevedea încă și mai mult, și că, din picăturile sângelui analizat, poate să stabilească tot așa de sigur, dacă este vorba de o boală ereditară [moștenită], sau de alte cauze. Chiar boalele familiare sau rasele trădează [le destăinuiește] această probă de sânge. Celor cari nu cred și se îndoesc că sângele ar îngădui asemeni destăinuiri, le răspunde doctorul Abrams, cam următoarele: „Unui minerolog, pentru ca să stabilească natura componentelor, nu-i trebuie să cerceteze un munte întreg. O mică probă de petre, cercetată bine, îi este îndestulătoare. Tot astfel, e destulă o picătură de sânge, pentru a judeca totul; căci această picătură de sânge, cu bilioanele sale de electroni, infățisează o condensare a nenumăratelor vibrații ale întregului organism.“

Deci, dacă o picătură de sânge poate să destăinuiească asemenea fenomene [lucruri], atunci putem înțelege și sublima filozofie și adâncul înțeles al cuvintelor, din cartea a treia a lui Moisi, că „viața este în sânge.“

Cu această metodă, infățisarea bolnavului pentru determinarea boalei, este de prisos. El poate să se afle la depărtări de mii de mile, de diagnosticizorul [medicul lui], căci tot ce-i rămâne lui de făcut, este de a trimite o probă de sânge la Clinică. Uscarea sângelui pe drum nu schimbă nimic, căci atomii în soluție [lichide], ca și după sedimentare [depozitare], sunt existenți, și boala care ar avea influență asupra mișcării electronilor, îi influențează chiar și în această stare la fel. Aceasta îngăduie diagnosticul dintr'o probă de sânge luat cu un an în urmă, ca și din câteva picături luate din corp chiar atunci; deosebirea constă natural numai în faptul că proba de sânge, de ani în urmă, arată numai starea fizică din momentul când i s'a luat acea probă. Așa că felurile întrebări făcute bolnavului de către medic, asupra simptomelor [semnelor] boalei sale, ca și celelalte cercetări medicale, nu mai au nici un rost, de oarece proba lui de sânge dă lămuriri sigure.

De atunci mii de doctori s'au dat experiențelor cu ERA-System, și mii de bolnavi își încearcă scăparea, prin aceste aparate. Eu cunosc personal cazuri, în cari prin această metodă, s'a ajuns la vindecări surprinzătoare.

Înainte de a intra în descrierea principiului acestei metode, cititorul trebuie să facă cunoștință cu următoarele lămuriri, ale celor dintâi experiențe ale autorului. Experiențele și cercetările acestui studiu cu aparatul lui Abrams durară luni întregi, pentru a se iniția cu tehnica diagnosticului electronic. La sosi-

rea mea în Clinica doctorului Abrams, întovărășit de un oarecare neîncercător, lămurii eu că sunt potrivnic oricărei metode psihice, sau hipnotic-spiritiste, și că aș fi interesant numai de experiențe și demonstrații strict științifice. Mi se răspunse atunci, că n'am a mă teme de nimic, căci instrumentele lui Abrams, au tot atât de puțin de a face cu experiențe psihice, ca și telegrafia prin scânteii. Totuși, mă așteptam să fiu condus într'un cabinet secret; dar această nălucă îmi dispăru, când intrai în cabinetul doctorului Abrams, în care nu era de observat nimic tainic, și unde aparatul său nu era nici chiar acoperit.

Ore întregi observai și încercai mânuirile doctorului, cerându-i toate lămuririle, căci voiam cu orice preț, să ajung la o deplină claritate asupra acestei descoperiri. Tot ce vedeam și îmi explica descoperitorul, îmi notam cu îngrijire, pentru a nu scăpa nimic. Fu introdus tocmai un bolnav și nepoata sa; bolnavul era în vârstă de vre-o 50 de ani, care suferea de boala sa de mult timp. Doctorul nu-l întrebă

nimic asupra boalei sale, ci îi luă dintr'un deget câteva picături de sânge întinzându-le pe o bucată de hârtie sugătoare. Apoi fură cercetate cu un memometru, pentru conținutul de hemoglobină a sângelui [hemoglobina substanța colorată roșiu, este partea cea mai însemnată a globulei roșii de sânge].

Înainte noastră se afla pe o masă patru aparate electrice, îngăduindumi-se de a le cerceta. Cel dintâi, așa numitul „Dinamicer“ [măsurător de forță] constă dintr'o cutie metalică cam de 5 țoli [centimetri], din partea de sus a căruia pleacă un fir de aluminiu, care îl unește cu al doilea aparat, numit amplificator, din care pleacă un fir care trece încă prin două aparate prevăzute cu ceasuri, numite reostate sau reflexoane. Unul din acestea, servește pentru măsurarea vitezei, celălalt pentru intensitatea [tăria] vibrațiilor probei de sânge din dinamicer. Din reostate energia este condusă într'un electrod, care este pus în legătură cu fruntea celui examinat.

(Va urma).

CRONICA MEDICALĂ

Răia sau Scabia

DIN cauza abundenței de material din timpul din urmă am fost nevoiți să intrerupem pentru câteva numere rubrica noastră regulată a chestiunilor boalelor cari bântue și fac victime omenesți cum și modul de lecuire al acestor boale. Astăzi însă continuăm din nou. În acest număr vom vorbi despre răie, sau cum să spune în termeni medicali: *Scabies*.

Răia este o boală contagioasă a pielii și puținii sunt aceia, cari nu vor fi având cunoștință despre ea. Această boală se datorează unor paraziți, cari viețuiesc și se reproduc nu numai în pielea animalelor de tot soiul, ci chiar și oamenilor. Cele mai vechi urme asupra răiei datează de pe timpul lui Aristoteles, iar date absolut precise despre această boală există din secolul al XVI la Arabi.

Cu această boală s'a ocupat în mod temeinic la anul 1844 un învățat dermatolog numit Hebra, care a și descoperit în bună parte tratamentul împotriva acestor paraziți periculoși.

Parazitul acesta își are numirea de *acarus, sarcoptes scabiei*. Se observă foarte bine cu aparatul măritor numit microscop, este de culoare sură, la spate rotund, forma general ovală și corpul îi seamănă cu un fel de broască țestoasă. Paraziții au dela 6—8 picioare, după vârsta lor.

Îndată ce sarcoptele vine în contact cu pielea se nizește a străbate sub epidermă, făcând diferite canale în drumul pe unde caută nutreământ. Aici apoi se sporesc foarte repede, depun ouăle, din cari cresc pușorii în câteva zile. O sarcoptă femească depune în câteva săptămâni până la 20 de ouă. Sarcoptele masculine sunt mult mai mici în proporție cu cele feminine, astfel încât nu se pot observa cu ochiul liber.

Paraziții se mișcă mai ales noaptea când omul doarme în așternutul călduros, iar animalul în culcușul lui. Simptomele acestei boale sunt: mâncărime continuă și creșterea unor bășicuțe pline cu pu-

roi. Întăiele semne se pot observa printre degete, pe la încheeturile extremităților etc. Dacă după întăiele semne observate, boala nu este tratată în mod serios și este chiar neglijată, atunci se poate întinde în scurt timp și cu mare ușurință asupra corpului întreg și tratamentul devine mai greu.

Între oameni se lățește răia prin contactul celor bolnavi ce cei sănătoși. Astfel deci nu este bine să dormi în același pat cu un bolnav, nici să dai mâna, nici să îmbraci vestmintele celor bolnavi de răie. Răia o mai putem căpăta și dela animalele de casă, ex. dela câni, pisici, oi, dela vitele cornute, dela cai. Obiectele care ajunge în atingere cu aceste animale încă vor trebui puse la o parte, căci și ele servesc pentru lățirea boalei.

Vestmintele bolnavului vor trebui desinfectate cu ajutorul leșiei fierbinți. Acelea cari nu se pot spăla vor trebui expuse unei călduri de 80-100 gr. C. în cupatoare cu aburi și astfel paraziții ne mai putând rezista, din cauza marelui călduri se vor înădu-și, și astfel numai, ne vom putea mântui de ei. Pentru vindecarea răiei recomandăm următoarele medicamente: rășina de fag, creolinul, pucioasa, oleul de trebentină, creosolul și altele. Cea mai simplă și eficientă procedură pentru vindecarea răiei este spălarea cu leșie și săpun alcoolic. După ce facem această bae putem să utilizăm următoarele compoziții: Rp. Styrac. liquid 30.0, creolin 30.0, oleu olivar 40.0 M. D. S. de uns. Rp. Flor. sulfur, ol. cadini a a 30.0 sapon virid vaselin a 50.0 M. D. S. de uns.

Cu aceste unsori va trebui uns corpul, părțile unde se simte răia, de 2-3-4 ori, iar apoi se va face o scaldă caldută și boala va dispărea dela sine, fără urme de reîntoarcere.

Mușcăturile de șerpi veninoși

La mușcăturile de șerpi va trebui să strângem bine cu o năframă partea corpului din sus de mușcătură. În fiecare mușcătură de dinte va trebui

să picurăm 1-2 picuri de zeamă de bagău din țeava pipei. Dacă partea mușcată s'a umflat vor trebui făcute niște tăeturi în piele cu un cuțit bun pentru ca sângele înveninat să se poată scurge în voe. Alte mijloace bune mai sunt și utilizarea cataplasmelor reci făcute din apă amestecată cu spoit de anunonie câte 20 picuri și o lingură de sare puse într'o jum. litru apă. Această soluție corespunde și pentru mușcăturile de albine, de bonzari și alte insecte veninoase, udându-se cărpe curate de pânză și aplicând în formă de cataplasme pe părțile mușcate.

Oprirea sângelui provenit din tăeturi sau alte lovituri

Culege painjin mult, curăță-l bine de gazuri, pune-l pe rană și-l strânge bine cu o fâșie de pânză. Dacă nu afli painjin zdrobește mărunț niște cărbuni și după ce i-ai cernut bine împrăstieți pe rană, acoperind-o și strângând-o bine cu o cărpă de pânză fină.

Măsuri de profilaxie

CU OCAZIA epidemiei de gripă ce s'a deslănțuit peste tot, credem că e necesar în interesul tuturor să reproducem mai la vale sfaturile pe cari le publică, după o experiență de 30 de ani, Dr. A. Riff din Strassburg, pentru profilaxia afecțiunilor gripale.

Germeii afecțiunilor gripale pătrund în organismul nostru prin *nas și gură*.

Măsurile ce trebuie luate sunt următoarele:

1. De 3-ori pe zi cel puțin, (dim., la prânz și seara) gargară cu:

Rp. Acid boric. 2 gr.

Apă dest. 500 gr.

sau

Rp. Borat de sodiu 15 gr.

Apă dest. 200 gr.

sau

Rp. Apă oxygenată de 100 ol.

6.0

Apă dest. 200.0

2. Se va vărsa în o batistă 15—20 gr. din soluția:

Rp. Alcool camforat 100 gr.

Camfor pulv. 20 gr.

După aceea se împătură de 2—3-ori, și se ține în buzunar până la evaporarea alcoolului. Apropii batista de nas, faci câteva inspirații profunde, mai cu seamă, când stai de vorbă cu un bolnav de gripă sau la un loc cu un gripat.

Persoanele cari sufar de uscăciunea mucoasei nasale vor întrebuința unsoarea:

Rp. Gomenol treizeci picături

Mentol cinci ctgr.

Acid boric 3 gr.

Vaselină 30 gr.

Adăogăm că în timpul unei atari epidemii trebuie evitată atingerea mucoasei nasale cu degetele. Tutunul se va înlătura. Băuturile alcoolice (nefalșificate) în cantitate mică, se recomandă.

Igienă alimentară

BEREA conține apă, alcool (1—8%), materii grase, amare, principii aromatice, acid lactic, acid acetic, fosfați și alte săruri dar în mică cantitate.

Berea are o acțiune tonică remarcantă și e considerată de unii ca un aliment real.

E foarte periculos de consumat bere stricată sau falșificată.

Influența alcoolului asupra criminalității

DE VOM cerceta cu atenție statisticile ministerului de Justiție dela noi și de aiurea, ne vom convinge că delictele și crimele cele mai frecvente sunt rezultatul influenței ALCOOLULUI.

Culegem la întâmplare dintr'o revistă franceză următoarele cifre destul de elocvente:

Morți anual în Franța . . . 150 mii tuberculoși dintre aceștia

Alcoolici . . . 135 mii

Iar din 100 **asasini**:

53 sunt alcoolici.

Din 100 **incendiari**:

57 sunt alcoolici.

Din 100 **condamnați**:

80 sunt **progenituri de alcoolici**.

Violența cu rezultate: lovituri, răni, crime, brutalitate imorală, constituie criminalitatea specifică a alcoolicilor.

În Franța jurisprudența admite că beția e un *fapt voluntar*, deci nu merită o scuză din partea nimănu.

La noi?...

Alcoolul care a ajuns în faza de delir sau demență încetează de a fi responsabil.

Dr. APOSTOL

Să ne apărăm contra răcelii

APĂRĂ-TE mai de grabă împotriva răcelii, decât împotriva frigului!

Menirea hainelor este de a apăra trupul împotriva frigului; dar bolile pricinuite de frig sunt foarte rare, în timp ce bolile pricinuite de răceală sunt pe cât de numeroase pe atât de grave (grele). Haina trebuie să evite mai ales pielea dela o trecere repede, dela cald la frig, adică răceala, și aceea haină care împlinește mai bine acest scop, este jiletca de flanelă, care nelăsându-se îmbibată de secrețiunea de sudoare (sudorală), se opune evaporării. Și corpul asudat este expus răcelii, numai prin evaporarea repede a sudoarei.

Spre a te apăra împotriva frigului gândește-te că o foaie de hârtie face cât o haină pardesiu, sau paplomă. De ce o haină te ocrotește împotriva frigului? Ea imobilează (ține) în jurul corpului un strat de aer cald, și tocmai acest înveliș trebuie menținut sau înmulțit. Ori o foaie de hârtie prin impenetrabilitatea ei (adică nu trece nimic prin ea) joacă rolul unei haine minunate cu toată subțirimea ei; ea mobilizează încă un strat de aer cald. Pus sub haine sau plapomă, un ziar face cât o a doua haină sau plapomă.

Pictura cu ulei în fundul mării

NU CRED să fie întru nimic banal pentru un pictor artist, de a putea pune sub numele său pe o carte de vizită, următoarea mențiune puțin curioasă: „Peisagist sub-marin.“ Exercițiul acestei noi profesii uni pe care ni-l semnalează confratele nostru „Scientific American“, a născut ocaziunea de a crea un nou cuvânt englez peisagiului pământesc (landscape), peisagiul sub-marin (seascape).

Și n'radevăr, pictorul Zarh Priteshand, și-a instalat chevalet-ul la o adâncime de 15 până la 30 de metri, pe fundul mării pentru a fixa aspectele și mișcărilor florilor sub-marine.

Cinematograful a familiarizat publicul cu mișcărilor, de altfel destul de prudente, ce trebuiesc făcute pentru a se putea practica această frumoasă artă la adâncime. Trebuie în primul rând să te cobori cu înțetul în apă. Să examinezi cu atenție terenul pe care să-l atingi pentru a găsi câteva pietre confortabile, în apropierea unei ridicături favorabile pentru instalare, oferind toată siguranța pentru „studiul“ aquatic.

Și numai după ce artistul este în fund poate să dea cu ajutorul cablului semnalul pe care îl așteaptă supraveghetorul pentru a i-se expedia chevalet-ul, pânza și cutia cu culori.

E inutil să mai spunem că Priteshand se servește de culori speciale a căror comparație e secretul său și de o pânză complet impermeabilă apei, prin mijlocul impregnării cu ulei de sămânță de in. Își poate oricine închipui că un peisagiu ales pe un țărnam oarecare nu se va potrivi nici odată acestui fel de pictură care nu poate să fie întrebuintată decât în anumite mări puțin adânci și a căror vegetație e mai cu seamă bogată și colorată. Se găsește adâncimi de acest fel la Tahiti și în câteva golfuri ale Mediteranei; e adevărat însă că aproape toate mările presărate cu insule coraliene pot oferi peisagiștilor sub-marini interesante subiecte de studiu. Pe de altă parte, o expoziție a operilor lui Zarh Priteshand a avut loc la Paris, în galeria Georges Petit, și mai multe tablouri au fost cumpărate de principele Albert de Monaco, a cărui erudiție în chestiunile Oceanografice e destul de cunoscută.

Z. Priteshand a fost întotdeauna un amator pasionat al practicei schafandrilor și încă din prima sa tinerețe, timpul cel mai plăcut și-l petrecea înnotând. În lacul Porto-bello din Scoția, el stătea mult timp sub apă, reținut la fund de un sac cu nisip. Privirile i-au fost încă fie atunci atrase de frumusețile pe care le oferea ochilor săi, fundul mării. Și la Tahiti își făcu prima sa coborâre cu schafandru, la o adâncime de aproape 20 metri, pentru a-și exercita arta sa. Frigul și obosela cauzată de presiunea apei îl forțau să se ridice la suprafață la fiecare jumătate de oră, și cum adesea își lăsa în fundul mării materialul său, ne putem închipui că peștii au trebuit să sufere adesea adevărate indigestii înghițind oarecari culori, cum ar fi de exemplu verdele (nuanța) smaraldului.

Cunoașterea sexului înainte de naștere

LA Academia de medicină din Paris, profesorul Achard a cetit un memoriu prin care doctorul cehoslovac Isac Fried afirmă că grație unui ser diagnostic, prin care analizând sângele femeii gravide se

poate preciza în luna cincea sexul viitorului născut.

Experiențele reușite cari sau făcut la Paris și Praga au determinat Academia să dea cazul în cercetarea unei comisii speciale.

Minuni în vremea noastră...

MISS Anna Maud Hallan, femeie psihologă, se află actualmente la Londra cu două secretare, care o ajută să-și răspândească teoriile și să facă cunoscut experiențele sale.

Miss Hallan este americană; în tinerețe, a avut emoții vii și necazuri mari, în urma cărora și-a pierdut vederea; ea se îmbolnăvi de șira spinării și orbi. „Odată, fiind transportată la biserică, ascultă o predică despre puterea nemărginită a voinței. Se înapoia impresionată puternic și punându-se zilnic în fața oglinzii se convinge că ochii săi nu întârziază să pară tot mai bine, până în ziua când, în adevăr, începu din nou să vadă slab.

După câțiva vreme, mulțumită acestor metode, își recăpătă complet vederea. Boala de șira spinării se vindecă și părul îi redeveni negru, întâi pentru că sănătatea i se restabilise și pe urmă pentru că și concentra voința asupra alterării pigmentilor capilari.

Miss Hallan, care prezintă aparențele unei sănătăți excelente, pretinde că dacă omul și-ar cunoaște puterea creierului, ar fi stăpânul sănătății lui.

Nowi gazuri asfixiante

SE vede că lumea se apropie încet, încet, dar cu pași siguri de pieire. În loc ca oamenii să se ocupe mai serios de construcții, de descoperiri științifice pacifice precum și de descoperiri medicale, cari să înlăture boalele la cari este supusă omenirea întreagă, gazetele aduc vești alarmante, că s'au descoperit noi gazuri asfixiante pentru eventualele războaie ce ar urma.

Astfel chimiștii englezi au oferit guvernului lor fabricațiunea unor gaze asfixiante de un efect formidabil în caz de război.

Guvernul american aflând însă despre aceste descoperiri s'a adresat marilor puteri în scopul de a convoca o conferință internațională împotriva submarinelor și gazurilor asfixiante.

Suntem curioși ce hotărâri se vor lua acolo. Prevedem însă cu durere, că numai hotărâri pentru binele general și desinteresat al omenirii nu se vor aduce.

O nouă descoperire importantă

DUPĂ îndelungate studii și experiențe, profesorul Cuglielmotti anunță descoperirea—care răstoarnă legile fizice—asupra răsfrângerii luminei, când trece prin corpurile elastice după cum ar fi apa. Aceasta ar permite să se vadă submarinule la mari adâncimi, precum și să se măsoare profunzimea apelor.

Serul în contra scarlatinei

DOCTORUL Dochez din New-York a comunicat societății de biologie experimentală că se crede în drept a spera în vindecarea scarlatinei printr'un ser descoperit de el, dar a adăugat că spre a nu da iluzii exagerate, continuă să-și verifice serul și va da în curând date precise.

Iată că America contribuie tot mai mult la recordul științei medicale.

CHRISTOS CEL MAI BOGAT MOȘTENITOR

Pe care [Dumnezeu] l'a pus peste toate moștenitor"—Evr. 1:2

UN MOȘTENITOR e acela care intră în posesiunea de drept a sa, și pe care, un timp, o ținea sau ocupa altul. Cuvântul Domnului declară: „Pentru că tu ai făcut toate, și pentru voia ta erau și fură făcute toate”. (Apoc. 4:11) Aceasta este o mărturisire largă și cuprinde în sine pe toate. Mărimea și grandiositatea universului lui Dumnezeu nu poate fi cuprinsă nici pe departe de puterile de gândire ale omului. Ca pildă, dacă unul ar sta pe muntele Wilson în una din nopțile cele mai senine, și cu ochiul gol ar privi înspre cerurile din direcția constelației Hercules, nu poate vedea o singură stea din acel grup. Aplecându-și apoi ochiul la marele telescop de pe acel munte, îndată apare înaintea vederii sale un grup din cele mai minunate stele strălucitoare de a căror strălucire arzătoare scânteiază tot cerul. Constelația aceasta conține multe mii de stele, mai multe decât este în stare să vadă ochiul nostru gol în decursul unei nopți. Frumusețea și strălucirea acestui grup de corpuri cerești te ridică în slavă. Cu adevărat cerurile proclămă mărirea lui Dumnezeu. Dar acea mărime este atât de peste putința concepției omeneste de a o cuprinde și aprecia, încât în starea sa imperfectă, omul nu o poate cunoaște. Acestea erau, și fură făcute spre plăcerea Tatălui.

Pe toate creaturile din univers—cum sunt îngerii, cheruvimii, serafimii, etc.—Dumnezeu le făcu spre plăcerea sa. Toate frumusețile și gloriile pământului precum și ascunsele tesauri ale mării, sunt ale sale. Perfecțiunea rasei omeneste, reflectând mărirea Domnului când va fi completă va fi tot a sa. Toate aceste lucruri, spun Scripturile, vor fi moștenirea lui Christos ca și moștenitor al tuturor lucrurilor. Atunci fiecare faptură va veni și se va închina înaintea lui, pentru că el este Domnul domnilor și Regele regilor, și toată limba va mărturisi că el este Christosul, care mărturie va fi spre mărirea lui Dumnezeu Tatăl.

Pentru încurajarea membrilor corpului lui Christos, în timp ce ultimele membre ale lui călătoresc pe îngusta cale a pustiului de azi, Sfântul Pavel, mișcat fiind de puterea Spiritului sfânt a scris: „Spiritul însuși [puterea nevăzută a lui Dumnezeu] mărturisește împreună cu spiritul nostru [facultățile mintale] căci suntem fi ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori ai lui Christos.” (Romani 8:17,18) Domnul astfel asigură pe poporul său că cei credincioși vor avea nederisita bucurie și binecuvântare de a se împărtași cu Domnul Isus la toate gloriile și frumusețile creerii lui Dumnezeu.

Printre multele lucruri pe care Christos va avea prilejul să le moștenească, va fi și rasa omenească restaurată. Fericit va fi acel lucru în acea sfântă împărăție a lui Christos. Ei vor conduce pe cei supuși ai popoarelor în sus pe înaltul drum al sfințeniei, iar la sfârșitul lui, ei îi vor preda mâinii

Tatălui. Poporul va fi atât de mulțumit de acest fapt încât va preamări pe Christos pururea și în veci. Văzând, prin credință, lucrurile acestea minunate ce se pregătesc pentru clasa împărăției, și binecuvântările care vor izbucni asupra acelor cari vor veni sub regulile împărăției, umple inima fiecăruia cu bucurie și speranță.

PĂSTORUL CEL BUN

„Și aceluia îi vor da popoarele ascultare”.—Facere 49:10

ACEASTA este o declarație profetică, ce se referă la lucrul lui Christos. Timpul pentru îndeplinirea ei a ajuns. Ea însemnează că din toate popoarele, națiunile și limbile, acei cari iubesc și doresc dreptatea vor fi adunați la Domnul și ei vor asculta de dânsul. Isus spune: „Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta: și pe acelea trebuie ca eu să le aduc, și vor asculta de glasul meu, și va fi o turmă și un păstor.” (Ioan 10:16) Oaia este un animal docil, pașnic și supus învățaturii; de aceea este întrebuințată să simbolizeze pe oamenii iubitori de pace și care doresc lucruri mai bune. Au fost în toate timpurile astfel de oameni pe pământ, dar au fost amăgiți de conducătorii sau păstorii lor, cedând influențelor seducătoare și stricate ale Satanei.

Acești conducători sau păstori au neglijat oile, le-au lăsat să se îmbolnăvească, să sufere și în urmă să moară. Vorbind despre conducătorii falși profetul lui Dumnezeu spune, că păstorii aceștia se hrănesc numai pe sine iar de oi și turme nici habar n'au. „Pe cele slabe nu le întărești, și pe cele bolnave nu le vindecați, pe cele cu picioarele frânte nu le legați, pe cele fugărite nu le întorceți, și nici nu căutați pe cele rătăcite; ei le stăpăniți cu silă și cu asprime. Și ele se împrăstie... și ajung de mâncare tuturor fiarelor câmpului... oile rătăcesc pe toți munții și pe tot dealul înalt [diferite împărății de pe pământ]... pe toată fața pământului s'au împrăștiat oile mele.” (Ezekiel 34:3,6) Apoi profetul lui Dumnezeu, privind spre sfârșitul vârstei, scrie: „Am văzut pe israelul împrăștiat pe munți [împărății], ca oile ce nu au păstor.” (2 Cronica 18:16) Când Isus a fost pe pământ în carne, el a văzut și a dat de unele din aceste oi împrăștiate și fără păstor, și l'a prins mila de ele. (Matei 9:36). De sigur aceasta este ziua bucurii, în marea sa inimă iubitoare, când el vine să adune pe cei împrăștiati la sine. De veacuri și generațiuni el aștepta timpul lui Dumnezeu când să înceapă acest lucru fericit. Privitor la timpul acela profetul lui Dumnezeu scrie: „Ca păstorul, care, fiind în mijlocul turmei sale, caută oile sale cele împrăștiate; așa voi căuta oile mele și le voi mântui din toate locurile unde s'au împrăștiat, în ziua plină de nori și întunecoasă... și le voi aduce în pământul lor, și le voi păstori pe munți.—Ezekiel 34:12-13.

Strângând poporul la dânsul, marele Prinț al Păcii le va da o limbă nouă, adevărul, ca ei toți să cheme numele său și să-i servească într'un gând. Când Isus era pe pământ, noroadele îl ur-

mau pentru a primi mângăeri și binecuvântări sau vindecări trupești. Lucrul său de atunci n'a fost decât o pildă a ceea ce Christos va face pe o scară întinsă în decursul domniei Mileniale. Noi putem vedea chiar de pe acum, cum milioane și milioane, alegând din mediul lor de suferință și întristare, grăbindu-se spre marele și iubitul Rege care le va vindeca toate boalele și relele lor, dându-le oleiul bucurii în locul spiritului amar. Christos va fi atunci pentru ei marele Preot servindu-le lipsurile. El va fi pentru ei marele profet, învățându-i calea cea dreaptă. El va fi Regele lor, cărmuindu-i în dreptate. Atunci poporul se va bucura în razele calde ale iubirii lui și vor preamări pe Preotul și Regele lor. Acum lumea întreagă plânge; întunecul acopere pământul și un nor des pe popoare. Poporului său Domnul îi zice: „Scoală-te, luminează! căci lumina ta a venit, și mărirea Domnului a răsărit asupra ta.“ Iată fericitul privilegiu al membrilor rămase din Corpul lui Christos pe pământ; privilegiul de a vesti lumii vestea de pace și mângăere, de a le spune despre vestea cea bună a mântuirii.

NEPUTINȚA OMULUI DE A SE GUVERNA

„Și Domnul va fi Rege peste tot pământul“.—Zacharia 14:9

OMUL a încercat de mai bine de șase mii de ani să stabilească un guvernământ care să garanteze tuturor oamenilor libertatea de a putea urma neîntrepruți fericirea și de a trăi veșnic. Mai întâi oamenii s'au organizat după seminții. Apoi își formară împărății, sub stăpânirea exclusivă a câte unui singur om, care erau cunoscute ca monarhii absolute. Oamenii văzând că nu e bine așa, au organizat monarhii mărginite, având în frunte un rege sau factor guvernator. Apoi o parte din omenire văzând că nu e bine să puie toată puterea în mânele unui singur om, care să dispună de viața și avutul a milioane de alți oameni, au dorit și au înființat ceea ce le place să o numească „Democrație“, prin care ei înseamnă un guvernământ din popor, prin popor, și pentru popor. În această formă de guvernământ s'a dat fiecărui om dreptul de-ași exprima dorința, prin întrebuintarea dreptului de vot. Au mai fost încercate și alte forme de guvernăminte, dar nici unul n'a mulțumit dorința oamenilor. Fiecare a adus și ceva bine, nu-i vorbă; dar acum la sfârșitul celor șasezeci de veacuri de încercări nereușite toate guvernămintele pământului se află în dezastru iar popoarele în nedumerire și spaimă. Ei n'ar fi în nedumerire, dacă ar înțelege cauzele. Omul nu are un remediu (leac) corespunzător, și de aceea se găsește astăzi la extremitatea dezastrului său propriu. Extremitatea omului este ocaziunea lui Dumnezeu. Omenirea stă acum față în față cu peirea.

Dumnezeu știa di'nainte că omul va apuca pe drumul acesta. Tot asemenea el cunoștea lecțiunile ce omul are nevoie să le învețe, și știa că omul nu poate ajunge la ele mai bine decât prin experiență. De aceea el permise răul, i-a permis omu-

lui să lupte în contra răului ca să-și dovedească complectă sa neputință de a întruni condițiunile pentru stabilirea unui guvernământ care să aducă dorința fiecărei inimi cinștite. Preștiind drumul omului, și complectă sa neputință, Dumnezeu încă de multă vreme a început la lucrarea unui plan al său pentru stabilirea unei domnii a dreptății care va aduce binecuvântări mult mai mari de cum omul a visat vre-odată. Când guvernământul său va fi stabilit, el va fi un guvernământ veșnic, care nu va avea urmași. Acesta va fi un guvernământ pentru tot poporul. El nu va fi o democrație; nu va fi nici monarhie absolută și nici mărginită; el va fi o *teocrație*. Dumnezeu va dovedi astfel că unica formă de guvernământ care să reușească a mulțumi dorințele omului este aceea în care puterea conducătorului este absolută, și în care motivul mișcător la guvernare este iubirea. Pentru această înaltă poziție el a denumit pe Fiul său iubit, Domnul domnilor și Regele regilor, Rege a tot pământul, la care poziție el a fost denumit acum nouăsprăzece sute de ani.

A fost mai întâi necesar ca Fiul să devie om, să moară ca om, și să fie înviat din morți ca ființă divină, pregătind astfel prețul de răscum-părare al omului, cu abilitatea de a plăti acel preț în cer pentru eliberarea lui. Din timpul când el s'a înălțat la cer și până acum, el pregătește pe aceia cari vor fi asociați cu el în împărăția sa, și cari vor alcătui familia regească din cer. Această împărăție este acum pe cale de stabilire. Reprezentantii legali pe pământ ai împărăției vor fi oameni vizibili, desăvârșiți, conduși de marele Rege, de Christos. Impărăția aceasta se va lăți peste tot pământul până ce toate națiunile se vor aduna ca să-l mărească pe Domnul. Atunci se va întâmpla că toate națiunile și popoarele de pe pământ din an în an se vor sui ca să se închine Regelui și Domnului lor. „Și cine nu se va sui din neamurile pământului, ca să se închine Regelui, Dumnezeuul ostirilor, asupra aceloră nu va fi ploae“. (Zacharia 14:17). Ploia este simbolul binecuvântărilor ce cad din cer asupra pământului. Prin urmare, aceasta este o promisiune că numai acei, cari se vor supune și vor asculta de Rege se vor împărtăși de binecuvântările sale.

Impărăția aceasta va fi dorința tuturor popoarelor. (Hagai 2:7). În ziua aceea (în ziua măreței sale domnii) va fi numai un Rege, Christosul cel preamărit, Stăpânitorul absolut după a cărui stăpânire toată făptura așteaptă cu nerăbdare.—Romani 8:19-23.

Acest guvernământ se va dovedi a fi atât de mulțumitor și desăvârșit încât el va umple mintea și inima fiecărui om cinștit cu bucurie. Astfel cerurile se vor bucura și pământul se va veseli, și toți cei ce locuiesc într'insul. Atunci orice creatură de sub soare ce respiră va cânta preamărirea Regelui regilor, zicând: „Mari și minunate sunt lucrurile tale, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule, drepte și adevărate sunt căile tale“, tu Împărate al cerului și al pământului.

SATUL

Presărate'n fundul văii, privesc casele la lună,
 Și de dor din fluier zice un mocan, pe deal la stână.
 Ultimele seri de toamnă se grăbesc urmând cărarea,
 După multele iluzii ce s'au dus . . . trecut-au zarea.
 Și în noaptea asta ceru-i de argint, cu nori subțiri,
 Printre care blânda lună, trece plină de simțiri,
 Iară salcia stingheră stă cernită și veghează,
 Cum se duc clipele sfinte, care poate să le vază,
 Pe ghizdelele fântânei și 'nprejur de sus se lasă
 Câte-o frunză ruginită, care vântul o deplasă.
 De pe crengi, și jos în țărână le așterne și le cântă
 Din chitara-i amorțită, o melancolie sfântă.
 Parc'a fost un vis trecutul, plin de farmec și plăcere,
 Ce acum singurătății i-l șoptește în tăcere.
 Tristă salcia bătrână, scuturată de frunziș,
 Printre care trece vântul și s'ascunde în răris.
 Pe când focurile slabe, se tot stâng prin bătătură
 La bordeele din zare—iară câinii dorm în șură.
 Doar câți-un cocor aiurea șovăind îngână șoapte,
 Răslețit pe sus de cârdu-i, tae liniștea în noapte...

Bârlad.

V. B. Alcaza.

PROBLEME SOCIALE

ISE repetă adesea și uneori fiecare dintre noi are presimțirea că străbătem un răstimp istoric de prefaceri revoluționare, de răsturnări, de prăbușiri și ridicări casnice. O observație psihologică de suprafață, de mică adâncime, ne dovedește că atunci când e vorba de revoluție nu se schimbă mai nimic. Căci ca exemplu războiul a fost revoluționar iar nici de cum acțiunea bolșevică; ori de câte ori le slăvește cultul vieții, viața în sine scoboară, dupăcum de altfel atunci când se exaltă munca, se muncește prea puțin și că în fine atunci când se recomandă sinceritatea domnește ipocerzia și minciuna. Dar în cazul nostru de față nu interesează dacă timpul nostru are sau nu vocațiunea de a răsturna brazde sufletești, după cum nu ne interesează locul unde se va așeza piatra unei noi culturi viitoare, ci mai degrabă suntem ispițiți, ba chiar nevoiți, a presupune un prealabil examen critic, și de a privi dela o latitudine morală sau ne-turburată, formula de „răsturnare a valorilor.“

Putem declara că în genere cugetarea de azi ilustrează cea dintâi propoziție a evangheliei lui Ioan: „la început a fost cuvântul.“ Nici nu bănuim măcar ce surprize am avea dacă am face încercarea de a statornici limpede sensul cuvintelor obișnuite, al etichetelor grandilongente. Așa dar: „răsturnarea valorilor, a tuturor valorilor! Mai întâi ce înțelegem prin cuvântul de „valoare.“ Să nu se înspăimântăm. Nu vom face aici o dizertație devantă, care să aibă darul de a obosi spiritele sau cel mult de a le supune unei munci care s'a monopolizat în esență de către filosofi. Cu toate acestea credem că unele indicațiuni generale nu ar rămânea fără nici un folos. Ce este valoarea? Este puterea de răscumpărare pe care o poate avea un obiect oarecare. Și odată ce am ajuns la această sumară și largă definiție, să trecem la cuvântul cel mai frumos, la minunea minunilor care este „crearea valorilor“, sau „valorile creatoare.“ Când îți este dat să auzi asemenea expresiuni din gura

oamenilor, te simți inobilat, ridicat deasupra tuturor acelor cari fac parte împreună cu tine din această lume. Și dacă nu te oprești la aceste considerațiuni superficiale, dacă treci mai departe de poarta stabilită de concepția de viață a contemporanilor tăi, vei vedea și vei înțelege cu multă ușurință că nimeni nu poate crea valori în această lume, decât bunul Dumnezeu și deci îngâmfarea ta era ceva fără rost.

Ne-am aștepta ca după comoțiunea îngrozitoare suferită de omenire în ultimul timp, aceasta continuă să fi avut dorul să ne învețe adevărata „valoare a valorilor“ și respectul acelor valori. S'au văzut oameni nepregătiți aruncați de soartă în cele mai înalte treburi sociale, acolo unde se cerea o competență și o pregătire specială în vederea rolului greu pe care-l avea de îndeplinit. Și când s'au văzut toate relele care decurg din această repartizare a „valorilor“, când s'au văzut efectele nefaste la care s'a dat naștere prin plasarea nepregătiților în funcțiuni cu răspundere și greutate, credeți că s'au luat măsuri de îndreptare? Foarte puține și cât se poate de izolate!

Și astăzi veți vedea politicieni făcând legi pe care nu le înțelegem îndrumând curentele culturale spre scopuri meschine și cu totul contrare intereselor mulțimei.

Cu aceste cuvinte se intrupează despotismul și arbitrarul, în detrimentul și spre paguba adevărului și cinstei, căci

Sic transit gloria mundi

Pe câtă vreme spiritele luminate și acei ce într'adevăr ar trebui să fie îndrumătorii și conducătorii tuturor acțiunilor mari în viața popoarelor sunt nevoiți a sta'n umbră, căci nepregătitul va avea întotdeauna obrăznicia necesară să-i treacă înainte. Asistăm la un dureros proces de transformare socială, de răsturnare și prăbușire. Cu toate acestea nu se vede nici o îndreptare și nu se face din forța nimănui vre-un început spre bine și echilibrare.

Optsprezece din cei mai meritoși promotori ai culturii

PROFESORII universității din Washington au ales din mijlocul lor un comitet, ca să desemneze pe cei optsprezece bărbați, cari, după părerea lor, ar avea cel mai mare merit întru promovarea culturii intelectuale a lumii, spre a le expune busturile în aula universității din acel loc.

Cu tot secretul păstrat cu cea mai mare strictețe tot au transpirat câteva nume din cele alese. America este reprezentată numai prin Franklin. Alții mai sunt Omer, Dante, Göthe, Shakespeare, Beethoven, Moise, Platon, Darwin, Galileu, Newton, Gutenberg și Pasteur.

Cel dintâi divorț

EGIPTOLOGUL Universității din Pensylvania a descifrat de curând o serie de suluri de papiruse străvechi. Printre acestea se află cel mai vechiu document de divorț, ce se cunoaște până acum.

În actul acesta soțul Amenhotep comunică soției sale Tahapy, că privește căsătoria ca desfăcută. Documentul este conceput în termenii următori: „În anul lui Tybis, sub domnia faraonului Ptolomeu, Amenhotep, din Ne, fiul lui Pathot și al soției Taneti, fiica lui Pekrur, și a soției sale Tausir, a declarat: „Te-am repudiat ca soție. Am renunțat la drepturile mele asupra ta ca soție. Ți-am spus: „Caută-ți singură un soț. Nu mai vreau să șed în fața ta într-o casă, unde vrei să te duci tu. Nu mai am nici o pretenție pe pământ asupra ta de azi înainte. Părăsește-mă numai de cât și fără șovăire.“

Actul acesta curios este semnat de un notar și patru martori.

Jubileul de 175 de ani al unei gazete

LA 3 Ianuarie cel mai mare ziar din Danemarca, „Berlingske Titende“, a împlinit 175 de ani de existență.

Numele ei vine de la tipograful Ernst Heinrich Berling, care emigrase în 1731 din Mecklenburg în Danemarca.

Un nou metal: hafnium

PROFESORUL Niles Bohr, care a descoperit în timpul din urmă noul metal, care își are numirea de hafnium, a primit din partea comitetului internațional de educație a institutului Roskefeller un dar de 40.000 dolari. La noi dacă s'ar afla astfel de savanți pe terenul științei nu numai că nu ar fi ajutamați după cum este obiceiul, ci ar fi pur și simplu luați în bătaie de joc. Poffim mentalitate.

Clubul chelnerilor milionari

Un grup de chelneri americani a fondat un club special din care nu pot face parte decât chelnerii, cari au servit la milionari. Chelnerii și-au inaugurat clubul, care poartă numele de „Clubul chelnerilor milionari“, printr'un banchet, care a costat pe fiecare participant 15 dolari inclusiv vinul.

Unul, Ian Olsen, președintele, care a început seria toasturilor, a spus că azi mai mult ca oricând este de dorit ca chelnerii să țină la demnitatea breslei lor.

A preamărit apoi pe milionari, cari adesea au oferit chelnerilor pilde bune pentru jocul de bursă, așa încât mulți chelneri au putut să câștige bani mulți și să ajungă apoi proprietari de hoteluri.

Se înțelege că fondarea acestui club exclusiv a stârnit protestări furtunoase din partea tuturor chelnerilor, cari s'au strâns într'o organizație democratică și cari până acum n'au avut încă norocul să slujească la milionari. Ei spun că e o rușine că se găsește colegi, cari se ploconesc atât de mult în fața „vițelului de aur.“

Un tablou vechiu vândut pentru 5 milioane de franci

CHICAGO a făcut o nouă prețioasă achiziție artistică. D. George Thompson, proprietarul unui număr de 150 restaurante, care posedă deja una dintre cele mai bogate colecții de tablouri, a cumpărat dela sir Iosepha Duveen tabloul „Nebunul care cântă din mandolină“ de Frans Hals pentru suma de 275000 dolari sau cinci milioane de franci. Acest tablou al marelui pictor flamand a făcut parte odinioară din celebra galerie Capelle dela Amsterdam și încă acum câteva săptămâni el se afla în posesia d-lui Edmond Weil-Picard din Paris.

Sinuciderea unui poet de 15 ani

ZILELE trecute la Belgrad un grup de copii se jucau în Kalimegdan. Deodată se auzi un foc de armă. Copiii alergând într'acolo, găsiră pe o bancă mort pe tovarășul lor de joc Victor Kolaski. Sinucigașul avea încă în mână revolverul.

Asupra lui Kolaski s'au găsit o mulțime de poezii, din cari se vedea marea inteligență a nefericitului copil. Într'o scrisoare spune că-și curmă viața din pricina mizeriei. Tatăl său fusese pe vremuri avocat cu vază în Rusia și acum era funcționar cu 900 de dinari lunar la o societate de navigație din Belgrad.

400.000 dolari venit pe zi

DUPĂ cum spun ziarele din New-York, averea fabricantului de automobile Henry Ford se ridică la 840 milioane dolari. În 1923, după ce a plătit 34 milioane impozite, i-au mai rămas 119 milioane din veniturile sale. Actualmente el câștigă 400 mii dolari pe zi.

Câte limbi se vorbesc pe pământ?

DUPĂ o nouă numărătoare a marilor bărbați de știință eu renume mondial, numărul limbilor de pe întreg globul pământului până unde se poate străbate, se vorbesc 2754 de limbi. Dar câte altele mai există încă, despre cari nu se știe nimic!

O pată pe discul soarelui

ASTRONOMII americani au văzut se discul Soarelui o pată al cărei diametru e mai mare de două ori cât circumferința Pământului. Aceasta ar trage mari furtuni magnetice. Observatorul astronomic de pe muntele Wilson a putut să dea fotografia Lunei de 1300 de ori mai mare decum o vedem cu ochii liberi. Aceasta este cea mai mare fotografie a lunii până în prezent.

PENTRU PACEA LUMII

PENTRU premiul de 100.000 dolari, oferit de americanul Edward Bok celui mai practic plan de cooperatie al Statelor-Unite cu celelalte națiuni pentru stabilirea și așezarea păcii, s'au prezentat 20.000 răspunsuri. Planul premiat se va publica. Incurajat de acest succes, negustorul Filene, din Boston, a instituit premii analoge de câte 200.000 franci în Anglia, Franța, Italia, cu teza: pentru restabilirea prosperității și siguranței în Europa.

Să iasă pacea de aci?

VIAȚA ÎN RAPORT CU GREUTATEA

SOCIETATEA de asigurări Metropolitan din New-York, găsește că cu cât e mai mare supra-greutatea corporală, cu atât e mai puțin probabilă viața. La vârsta tânără supra-greutatea e prielnică și germeii tuberculozei nu prezintă câmp de dezvoltare, dar dela 35 de ani înainte supra-greutatea e periculoasă. Indivizii scunzi între 40 și 44 de ani, dacă au o supra-greutate de 20 la sută, sporesc mortalitatea cu 30 la sută, iar 30 la sută greutate sub normal pe o înălțime de 1 m. 77, aduce o mortalitate de 50 la sută. În rezumat, corpul ușor e cel mai prielnic unei vârste înaintate.

CEI DELA 100 KGR. ÎN SUS ȘI-AU ALES REGELE

ADUNAȚI de curând în congres, francezii cari atârnă mai mult de o sută de kgr. și-au ales un „rege“, în persoana negustorului Charles Blavier, în vârstă de 34 ani și în greutate de 118 kgr.

PE PUNCTUL DE A SE ÎNNECA, UN MARINAR E SALVAT DE UN AEROPLAN

UN vapor s'a scufundat lângă Bussum. Un om din echipaj a fost lăsat să păzească nava. El ședea pe partea rămasă afară din apă și era aprovizionat din când în când. Acum în urmă, vaporul fiind prins de ghețuri, marinarul era să moară de foame, dacă un aeroplan nu s'ar fi lăsat până aproape de el și nu l-ar fi ridicat din locul de pieire.

2480 METRI CUBI DE HÂRTIE

IATĂ la cât se ridică actele, facturile, contractele, etc. de război, care se verifică actualmente în Franța de 3385 funcționari plătiți cu 17 milioane franci, obligați să coordoneze 1.264.700.000 hârtii.

-SUSPENSIA... PĂCII?

COMITETUL Nobel a hotărît să lase deocamdată în suspensie premiul pentru pace.

P. S. Foarte bine au făcut!—N. R.

NOUL TUNEL SUB TAMISA

CASA Electric Power Cy din Londra a fost însărcinată să construiască un tunel sub Tamisa la Banking. Lucrarea care va ocupa numeroși muncitori fără lucru în Anglia, va costa 8 miliarde de franci. Tunelul va fi săpat la o adâncime de 33 metri, va avea 1000 metri lungime și 2 m. 15 diametru.

NOI CUTREMURE DE PĂMÂNT ÎN COLUMBIA, INDIA ȘI JAPONIA

DIN Bogota se anunță că sudul Columbiei a fost bătuit de două cutremure de pământ violente. Populația a părăsit orașele în panică. Cutremurele au produs pagube grave.

Dela Bombay se anunță că și în India au fost cutremure de pământ. Unele părți ale Japoniei au fost din nou bătuite de cutremur.

CONCURSUL FRANCEZ DE PACE

ZIARUL „Eclair“ dă următoarele indicațiuni asupra concursului francez de pace înființat de d. Edward Filene: Un premiu mare de 100.000 fr. și alte 37 premii mai mici variind între 1000 și 30.000 franci vor fi date pentru cea mai bună lucrare tratând asupra unui plan de cooperare internațională, cel mai eficace pentru restabilirea siguranței și prosperității în Franța și în Europa. Informațiuni mai amănunțite, se pot lua la Paris, boulevard Saint Germain 286.

UN PREȘEDINTE DE REPUBLICĂ BINE PLĂTIT

CORESPONDENTUL lui „Le Journal“ la Peking telegrafiază că președintele republicii chineze, Ciaokum, și a fixat o leafă lunară de 145.000 dolari sau aproape 30 milioane lei.

AJUTOR AMERICAN PENTRU COPIII GERMANI

COMITETUL american pentru ajutorarea copiilor germani a hotărât să sporească cu un milion numărul copiilor cari primesc zilnic hrană gratuită.

SURPRIZELE CINEMATOGRAFULUI

O TANĂRĂ americană, artistă de cinematograf, scăldându-se în portul Nassau, capitala insulelor Bahames, în vederea unui film, a găsit în apă o lădiță de fer, cu mo-

nete spaniole în valoare de un milion franci.

Suma s'a depus la Banca regală a Canadei și va fi împărțită între guvernul englez și artistă.

UN RECORD AL CORESPONDENȚIEI

NUMAI în Decembrie 1923, străinii cari trăesc în Statele-Unite au trimis în țările respective 5.490.500 mandate poștale, dintre care 2.844.000 în Anglia și coloniile ei.

TUNEL SUB TAMISA

GVERNUL englez a decis să construiască sub Tamisa un tunel numai pentru pietoni, între Gravesend și Tilbury. Sumele necesare pentru primele construcțiuni s'au și pus la dispoziție.

VENEȚIA NU VA AVEA TRĂSURI ȘI AUTOMOBILE

PRIMĂRIA din Veneția a întocmit un proiect, în care se prevede construirea unui pod pe lagună, care să permită circulația trăsurilor și a automobilelor.

D. Mussolini s'a opus executării acestui proiect din considerații de ordin artistic și tradițional.

TAXĂ DE CĂLĂTORIE... EFTINĂ

1241 dolari sau circa 250.000 lei, a costat de Crăciun pe d-na Ford, soția marelui fabricant american, drumul dela Detroit la New-York, unde s'a dus după cumpărături, — și și anume costul atașării vagonului său special la trenul expres.

Totuși nu e prea mult, dacă ținem în seamă că Ford câștigă zilnic aproape 80 milioane lei.

Muzica are proprietăți curative, și anume, după un specialist, muzica lui Schubert se recomanda contra insomniei, a lui Bach contra reumatismelor, a lui Beethoven contra isteriei, iar studiul lui Chopin în „sol“ ar fi suveran contra dispensiei.

Te pomenești!

15.000 tone de opium — adică de 20 ori cât produce India — produce China pe an, deși are 360 legi cari opresc întrebuințarea lui. Se poate afirma că interzicerea a spirit producția.

Un recrui de 2 metri înălțime — poate cel mai înalt din Franța — este Philibert Louis, — port-drapelul regimentului din Massiac.

Doi viței lipiți a născut o vacă în Italia. Ei trăesc până acum. Toate organele sunt distincte, afară de inimă, care-i unică.